

Abstrakt:

Dizertační práce se věnuje vzájemné reflexi a vnímání národních hnutí ve Finsku a Českých zemích v rozmezí let 1789–1914. Na pozadí nově se formujícího finského a českého národa srovnává, jakým způsobem se měnilo a vyvíjelo vnímání Finů, resp. Čechů z pohledu druhého národa, který se nacházel v analogické situaci v rámci své národní emancipace. Hlavní roli hrály především vzájemné kontakty mezi předními osobnostmi obou národních obrození, které své postřehy a dojmy sdělovaly širšímu publiku nejen prostřednictvím článků v novinách, ale i v časopisech, ať už populárních nebo naučných, a také samostatných knižních publikacích. Tato práce vychází z předpokladu, že vůdčí postavy obou národů vnímaly vzájemné podobnosti i rozdíly mezi oběma národními hnutími, současně ale také vytváří hypotézu, že znalost druhého národního hnutí, a to jak jeho předností, tak i jeho nedostatků, mohla být využita při vývoji vlastního národa.

První kapitola nastiňuje oboustranné kontakty mezi českým a finským etnikem od doby vrcholného středověku až do nástupu národně emancipačních hnutí. Následující kapitola líčí vzájemné interakce mezi prvními generacemi českých a finských obrozenců na konci 18. století, které je symbolizováno setkáním vůdčích osobností obou národních hnutí, Josefem Dobrovským a Henrikem Gabrielem Porthanem. Další kapitola mapuje vzájemné reflexe Čechů a Finů v první polovině 19. století, které vedly k prvnímu seznámení se s postavením druhého národa a rozpoznání jeho analogického postavení v rámci ruské, resp. rakouské mnohonárodnostní říše. Čtvrtá kapitola se věnuje období od počátku 50. do konce 70. let, během kterých došlo k navázání osobních styků a přátelství mezi významnými osobnostmi obou národních hnutí. Na pozadí těchto vztahů pak pozoruje vývoj vnímání druhého národa, stejně jako změny v percepci samotného pozorovatele.

V další kapitole je věnován prostor otázce interakce mezi významnými českými a finskými spisovateli a umělci. Poslední kapitola pak sleduje vývoj obou národů na sklonku 19. a počátku 20. století a na jeho pozadí si také všimá, jak oba národy vnímaly závažné sociální změny v tehdejší společnosti. V závěrečném shrnutí je nastíněn nejen vývoj obou národních hnutí v průběhu více než jednoho století, ale především jakým způsobem se vyvíjelo a měnilo jejich vzájemné vnímání během tohoto období.